

Çoklu Aidiyet ve Çoklu Ayrımcılık Ne Demektir?

Lezbiyen ve biseksüel kadınlar ve trans bireyler¹, sadece cinsel yönelimleri yüzünden ayrımcılığa uğramazlar. Her birey gibi onların da bir kökeni, bir ten rengi, kabiliyetleri ve engellerinden menkul bir bedenleri ve bir (veya birden fazla) cinsel kimlik veya aidiyetleri vardır. Bu bireyler, birden çok toplumsal gruba ait, yani çoklu aidiyete sahiptirler. Kimlik ve aidiyet hemen hemen her zaman toplumdaki güç ilişkileriyle bağlantılıdır. Bu aidiyetler toplumdaki olanaklarımızı belirler ve eğitim, iş ve ikamet gibi kaynaklara erişimimizi sağlar ya da sınırlar. **Çoklu aidiyet**, *Empowerment* (güçlendirme), ayrımcılık ve şiddet karşıtı çalışmalarımızda temel perspektifimizdir. Bununla, çeşitli yaşam biçimlerine ait ve onlara özgü deneyimlerin, ihtiyaçların ve kaynakların altını çizmek istiyoruz.

Farklı aidiyetlerin oluşturduğu değişik kombinasyonlar nedeniyle lezbiyen ve biseksüel kadınlar ve trans bireyler sıklıkla, ırkçılık, seksizm, *ableizm* (engelli bireylere yönelik ayrımcılık), yaşa dayalı ayrımcılık (*ageism*), sınıfçılık (sosyal statü üzerinden ayrımcılık), homofobi ve transfobi gibi birden fazla ayrımcılığa maruz kalabilirler. Aynı zamanda, kimlik ve ayrımcılığın kesiştiği değişik yerlerde bulunuyorlar. Örnek vermek

¹ Trans bireyler, doğumda kendilerine atanan cinsiyet ile yaşayamayan veya yaşamak istemeyen travesti, transseksüel, *drag*, *transident*, *cross-dresser* ve benzeri kimlikleri adlandırmak için kullanılan kavramdır.

gerekirse: "Kendi kültürel çevresinde gerçek bir erkek ile karşılaşmadığı için lezbiyen oldu!" gibi bir söylem lezbiyen bir bireyi çoklu ayrımcılığa maruz bırakır. Burada ırkçılık, homofobi ve (hetero)seksizm gibi birden çok ayrımcılık türü iç içe geçmiştir. Bunlar, birbirlerinden ayrılamadığı gibi, birçok farklı boyutta gerçekleşirler. Burada, ayrımcılık hemcinsel yaşam gerçeklikleriyle ve "öteki" kültürel çevrelerin aşağılanmasıyla gerçekleşen bir ayrımcılıktan ortaya çıkar. Böylelikle lezbiyenlik bir yaşam biçimi olarak reddedilir ve ciddiye alınmaz. Bu homofobik ve ırkçı ayrımcılık, kişinin sahip olduğu veya olduğu varsayılan çoklu aidiyetleri üzerinden gerçekleşir. Yani, bunu "tek bir" nedenden kaynaklanan bir ayrımcılık ile karşılaştırmamız mümkün değildir ve farklı bir ayrımcılık deneyiminden bahsetmemiz gerekir. İşte bu ayrımcılık, **çoklu ayrımcılık** olarak adlandırılır. Çoklu ayrımcılık, birden çok şekilde kendini gösterebilir; örneğin:

- Bedensel ve psikolojik şiddet: hakaret, taciz, tehdit, aşağılama, küçük düşürme ve benzerleri;
- Eğitim, çalışma, ikamet, sağlık ve hukuk gibi temel haklardan yararlanmak noktasında bireylerin dışarıda bırakılması veya kısıtlanması;
- Politik ve kültürel katılımın kısıtlanması veya engellenmesi;
- Edebiyat, basın yayın ve eğitsel materyallerin dışında bırakılma veya stereotip oluşturan, aşağılayan sunumlar.

Politik Talepler ve Ayrımcılık Karşıtı Çalışmalar

Toplumsal değişimleri hedeflemek ve politik talepleri daha fazla duyulur kılmak için belirli bir aidiyeti ön plana çıkarmak gerekli ve mantıklı olabilir.

Ama odak noktasını tek bir aidiyete kaydırmak, sıklıkla, çoklu aidiyete sahip bireylerin ihtiyaçlarının ve onlara özgü ayrımcılık deneyimlerinin göz ardı edilmesine neden olur. Ayrımcılık deneyimlerinin teker teker ele alınması, bu ayrımcılık türlerinin bir hiyerarşiye tâbi tutulmasına ve birbirlerine karşı argüman olarak kullanılmasına neden olur. Örneğin: Homofobinin ırkçılıktan daha kötü bir şey olduğunu iddia ederek öncelikle homofobinin ortadan kaldırılmasının gerektiğini söylemek. Ama bizim amacımız, şiddetin ve ayrımcılığın her türüsüne karşı çıkmaktır. Ayrımcılık karşıtı çalışmalarımızda bizim için, lezbiyen, biseksüel kadınların ve trans bireylerin değişik hayat gerçekliklerini de göz önünde bulundurmak esastır; göçmenlik, sosyal aidiyet, yaş, ten rengi, sosyal statü ve engellilik üzerinden çeşitlenen değişik yaşam deneyimlerini bağlantılı ele alıyoruz. Bizler, çoklu aidiyet sahibi bireylerin kimliklerini olabildiğince yaşayıp ifade edebilecekleri olanaklara sahip olmalarını istiyoruz. Kimlik, 'ya o – ya da bu' bilmez.

Die Übersetzung des Textes wurde durch die Antidiskriminierungsstelle des Bundes gefördert

Antidiskriminierungsstelle
des Bundes